

Hmeljarski vestnik

Glasiilo Hmeljarskega društva za Dravsko banovino v Žalcu

Izhaja mesečno enkrat — v hmeljski sezoni tudi večkrat v neobveznem obsegu
Člani Hmeljarskega društva plačujejo naročnino s članarino

Štev. 10.

Žalec, dne 1. oktobra 1935

Leto II.

FR. WERNIG.

Iz prakse hmeljskega tržnega nadzornika

1. Kaj so ljudje pričakovali od tržnega nadzornika in katere naloge mu je stavila oblast?

Gosp. Petriček me je naprosil, da napišem kaj iz svoje prakse hmeljskega tržnega nadzornika za Hmeljarski vestnik.

Nisem vedel skraja, ali bi se odzval prošnji g. urednika, ali ne. Preveč sem si bil v svesti, da je povsem objektivno poročilo kaj težko podati razdvojeni javnosti Savinjske doline v najbolj kočljivem vprašanju savinjskega kmetijstva, v **spekulativni hmeljski trgovini**. Preveč bridkih izkušenj sem si tudi nabral v službi, ki je v kmetovalcih — hmeljarjih **vzbujala** mišljenje in **pričakovanje**, da bo tržni nadzornik zamogel in **smel na licu mesta sproti odpravljati** vse nerednosti v hmeljski trgovini, ki pa na drugi strani v **toštvarni odločbi** kr. banske uprave pravzaprav ni **predvidevala** drugo, kakor izsleditev nepooblaščenih tekačev in prekupčevalcev, tozadevno prijavljanje oblastem in splošno poročanje.

2. Sestanka glede poslovanja letošnje hmeljske trgovine.

Da bi hmeljarje **v njihovem pričakovanju** ne razočaral preveč, sem na toštvarni predlog merodajnih nepristranskih zastopnikov produkcije sklical **ob začetku sezone** dva sestanka hmeljskih komisijonarjev in trgovcev. Za inozemce sem sklical sestanek v Celje, za domače trgovce v Žalec.

Inozemskim gospodom sem se predstavil kot uradni hmeljski tržni nadzornik, ki je prejel nalog, da čuva gospodarske interese hmeljarjev, naroda in države. Priporočil sem inozemskim komisijonarjem, da naj ne uvajajo zopet — kakor lani! — **diferenčnih nakupov**, da naj ne konkurirajo med seboj s **podponodbami** v inozemstvo, da naj cenó našemu prvovrstnemu hmelju ne **nastavijo nižjo** kakor največ do 25% izpod cene v Žalcu in da naj inozemski komisijonarji — kakor nekoč! — tudi sami nekoliko gredo med narod, med hmeljarje in kontrolirajo vsaj poslovanje nakupovalcev.

Predvsem pa sem apeliral na **trgovsko moralo**, ki je dozdevno v hmeljski trgovini pri nas lani tako zelo padla, da je bilo že kar v kvar ugledu naših suverenih oblasti.

Na sestanku z domačimi trgovci in komisijonarji sem povdaril deloma iste želje in smernice ter sem

razven tega še prosil, da naj domači trgovci opustijo **medsebojno veriženje** s hmeljem, da naj ne izrabljajo težkega gospodarskega položaja naših zadolženih hmeljarjev in da naj kupujejo hmelj samo potom pooblaščenih nakupovalcev **naravnost** pri hmeljarjih.

Nekoliko bolj energični nastop tržnega nadzornika na teh sestankih je povzročil kaj različne komentarje, tožbe in pritožbe pri oblastih.

3. Omejitev ponudbe in poskus ureditve cen.

Kljub toštvarnemu ostremu ukoru po nadrejeni oblasti zaradi prvega, bolj energičnega nastopa, v strogosti in doslednosti izvajanja svoje službe nisem popustil, sem celo pospešil delovanje, sem potoval v Žalec in Savinjsko dolino **vsak dan** — ne samo vsak drugi dan, kakor je veleval skraja odlok kr. banske uprave! — in sem skraja, **ob nastavku cen** dal vso moralno oporo in tudi dejansko osebno pomoč gosp. Joštu iz Gotovelj pri organizaciji **gospodarske straže** v Žalcu, ki je prve velike navale ponudnikov — hmeljarjev iz obrobnihi krajev Savinjske doline in iz drugih srezov na kolodvoru in ob vseh vhodih v trg **strumno zavračala s prepričevanjem**, da bo cena še boljša in da se ni bati, da bi hmelj ostal neprodan. Takoj na to je tudi sresko načelstvo razposlalo primeren razglas vsem občinam in vsem listom in je načelstvo omejilo s toštvarnim oklicem tudi **nesolidno prodajo** »na vzorce«.

Ne prisvajam si nikakih zaslug; tudi nisem imel nikdar kot nekdanji izkušeni živinorejski organizator ambicije biti kedaj zaslužen v hmeljarstvu; vendar so mnogi odlični hmeljarji, ki so motrili naše delo, povdarjali in to povdarjajo tudi danes, da je **edino naš odločni nastop v prvih tednih hmeljske kupčije** spričo **izredne in zbegane ponudbe** hmeljarjev in spričo sramotno nizkih podponodb v inozemstvo povzročil, da se je cena hmelju za prvovrstno blago **vzdržala** in celo nekoliko **napredovala**. **Rešili smo s tem savinjskim hmeljarjem in državi mnogo milijonov dinarjev**.

Kakor je skraja izgledal **položaj in prekomerna ponudba**, bi letos kupci dobili lahko ves najlepši hmelj po ceni Din 10.— in še manj. Marsikateri hmeljar, ki je pozneje prodal blago za Din 25.—, je v prvih dneh sezone izjavil, da dá po Din 10.— ves letošnji pridelek.

Moralno in deloma tudi dejanski pa so naš nastop in naši ukrepi le povzročili toliko **strahu in bojazni ter respekta**, da se trgovina ni upala iti z **nastavljenimi cenami** navzdol.

V gospodarski straži so pomagali gotoveljski fantje, v posameznih sporih pa mi je bilo čestokrat tudi v raznih temnih pivskih lokalih »zadnje vrste« pozabiti na položaj višjega uradnika in rezervnega oficirja in je bilo pri **osebnem izvajanju** energičnih razsodb in odločb na licu mesta med vinjenim občinstvom tvegati čestokrat tudi **življenjsko varnost**.

Tudi se je orožništvo hvalevredno zavzelo za stvar pri zasledovanju raznih sumljivih prekupčevalcev na vzorce.

4. Ureditev poročevalske službe.

Skušal sem po nalogu kr. banske uprave organizirati **enotno** povsem **objektivno poročevalsko službo** ter sem v ta namen sklical dne 28. avgusta t. l. v Žalcu sestanek 8. glavnih predstavnikov produkcije ter 8. predstavnikov hmeljske trgovine, katere je predlagalo Združenje trgovcev. Na sestanku je bilo zastopano Hmeljarsko društvo po dveh delegatih, Hmeljarska zadruga pa po dveh zastopnikih. Do sporazuma glede dnevnega poročanja in **določanja dnevnih povprečnih hmeljskih cen v Žalcu** ni moglo priti, ker so zastopniki trgovine izrazili na stvari desinterement. Hmelj. prodajna zadruga pa je sporočila, da je že **sama** v lastnem delokrogu organizirala za vso Savinjsko dolino poročevalsko službo.

Tudi so zastopniki Hmeljarskega društva izjavili, da imajo pripravljeno ureditev poročevalske službe, da pa trenutno z ozirom na bolj nizke cene, ki ne kažejo tendence navzgor, ne smatrajo za potrebno, da podeželje dnevno obveščamo o cenah potom posebnega stla.

Na to sem začel pošiljati **osebno**, vsak dan v Savinjski dolini zbrana poročila **uradno** vsem slovenskim dnevnikom, dočim je Hmeljarska prodajna zadruga še posebej pošiljala poročila dnevno listu »Slovenec«.

5. Posredovanje tržnega nadzornika v sporih pri prevzemu hmelja.

Največ so se hmeljarji zglašali pri tržnem nadzorniku v slučaju sporov pri prevzemu hmelja.

Dopuščam možnost, da so **posamezni nereelni hmeljarji** dobavili hmelj drugačne kakovosti kakor je bilo blago na kupu pri sklepu pogodbe. Toda odklonitev hmelja pri prevzemih je posebno pri višjih cenah bilo tako **ogromno število** in v takšnih oblikah, da me je bilo čisto **sram**, da kot predstavnik oblasti nisem mogel pomagati ljudem, katere sem čestokrat **osebno poznal** kot poštenjake, na pr. bivše občinske predstojnike iz šoštanjskega okraja, ki so prisegali, da so pripeljali **isti hmelj**, ki je bil po nakupovalcu kupljen na kupu. (Konec prih.)

Mednarodni kongres hmeljarjev v Pragi

Srednjeevropsko udruženje hmeljarjev s sedežem v Münchenu je priredilo dne 23. septembra t. l. v Pragi mednarodni kongres hmeljarjev v svrhu zakonite omejitve hmeljskih nasadov in boljšega vnovčevanja hmelja.

Kongresu je predsedoval za urejevanje hmeljske

trgovine v Nemčiji od državne vlade pooblaščen deželni načelnik Beiningner iz Münchena skupno z zastopniki najvažnejših vdeleženih držav, med katerimi je bil tudi zastopnik Jugoslavije.

Kongres je razpravljal o vprašanju ureditve površine hmeljskih nasadov in vnovčevanja hmelja v Srednji Evropi. Uvodoma so poročali zastopniki Čehoslovaške in Nemčije o uspehih zakonite ureditve hmeljske produkcije v teh dveh državah. Zastopnika Jugoslavije gosp. župan Rudolf Lorber in inž. Pavel Vrbovsky sta izjavila, da se bodeta potom svojih strokovnih organizacij trudila, da se zakon o omejitvi hmeljskih nasadov sprejme tudi v Jugoslaviji, da si je to že davno skušalo doseči Hmeljarsko društvo za dravsko banovino. Za dravsko banovino je bil določen obseg hmeljskih nasadov po stanju letošnjega leta v izmeri 2.000 ha, za Bačko pa 1.700 ha. Kongres je sprejel resolucijo, ki bo predložena prizadetim vladam in strokovnim organizacijam v svrhu pospešitve zakonskih določb glede produkcije in prodaje srednjeevropskega hmelja. Obenem se je priporočalo vsem udeleženim državam, da medsebojno priznajo provenienčne zakone.

Vlade vseh žlahten hmelj pridelujočih držav naj se pozove, da sprejmejo do 1. januarja 1936 meddržavni dogovor o zakoniti ureditvi hmeljske površine po vzgledu tozadavnega zakona o Čehoslovaški iz leta 1934.

Vsem gg. poverjenikom!

Glasom sklepa 55. glavne skupščine Hmeljarskega društva za dravsko banovino z dne 25. III. t. l. se mora članarina za l. 1936. nabirati že v jeseni t. l. Članarina pa znaša:

- Din 10.— za hmeljarje do 2.000 sadežev,
- » 20.— za hmeljarje do 6.000 sadežev,
- » 30.— za hmeljarje do 15.000 sadežev,
- » 50.— za hmeljarje čez 15.000 sadežev.

Gg. poverjeniki se vljudno naprošajo, da takoj začnejo nabirati članarino, kojo naj z nabiralnimi polami vrnejo društvu vsaj do 25. XII. t. l. Morebitni stroški naj se odračunajo.

Društveni odbor.

Tržna poročila

Žalec. Hmeljska kupčija se je vršila od začetka sezone do konca meseca septembra v tako velikem obsegu, kakor še nobeno leto poprej. Do konca meseca je bilo prodanih že 32.000 kvintalov hmelja, t. j. preko 80% vsega pridelka. Sedaj se vidi, da celotni pridelek ne bo dosegel niti od nas cenjene množine 40.000 kvintalov. Previsoka cenitev letošnjega pridelka pred sezono s strani posameznih trgovcev je kvarno vplivala na razvoj cen. Cene za prima blago so porasle od Din 25.— na Din 30.— in Din 31.—. Kot odjemalci našega hmelja so letos na prvem mestu

Anglija, Amerika, Francija in Belgija. Ker imajo prve tri države visoko carino na uvoz hmelja, bi bilo nujno potrebno, da doseže naša vlada v teh državah gotove kontingente za uvoz našega hmelja po nižani uvozni carini.

Vojvodina. Od letošnjega pridelka, ki se ceni na 30.000 kvintalov, je prodana že dobra polovica po cenah od Din 8.— za rjavo do Din 20.— za lepo zeleno blago.

Čehoslovaška, Žatec. V žateškem okolišu je bilo do konca septembra prodanih 60% celotnega letošnjega pridelka. Cene za žateški hmelj so notirale od začetka do konca meseca Kč 1.500.— do Kč 1.800.— za 50 kg, t. j. Din 49.— do Din 66.—. Hmelj iz Ouštja se plačuje po cenah Din 43.— do Din 47.—, hmelj iz Duba pa po Din 31.— do Din 36.— za 1 kg.

Nemčija. Hmeljska kupčija je bila ves čas zelo živahna in je v nekaterih okoliših hmelj že popolnoma razprodan. Cene so ostale nespremenjene v uradno določenem okviru od Din 68.— do Din 108.—.

Francija. Kupčija se razvija le polagoma, le v Alzaciji je bilo živahnejše nakupovanje ter je prodano doslej že okrog 80% letošnje letine po cenah od Din 22.— do Din 27.—.

Poljska. Kupčija za letošnji hmeljski pridelek, ki bo nekoliko večji od lanskega, se nadaljuje in se je doseglo doslej za lepo zeleno blago Din 28.—.

Belgija. Kupčija je mirna in se je plačevalo za hmelj iz Poperingha Din 14.— do Din 17.—.

Pozor hmeljarji!

Tvornica za dušik d. d. v Rušah je izdala brošuro »O gnojenju z umetnimi gnojili«. Opozarjamo vse hmeljarje na to koristno brošuro, iz katere je razvidno, kedaj in kako je treba gnojiti hmelju. Brošura se dobi **brezplačno** pri Tvornici za dušik d. d. v Rušah pri Mariboru.

Žvepleno apnena brozga

Priznано učinkovito sredstvo za uničevanje hmeljskih škodljivcev, zlasti proti rdečemu pajku, bolšicam in ušem!

Z enakim uspehom se uporablja za zatiranje trsnih, sadnih in vrtnih škodljivcev.

Izdeluje v priznано najboljši kakovosti:

Anton Jurca nasl. MILKO SENČAR
tovarna žvepljenih izdelkov, P T U J

Vsak napreden kmetovalec mora vedeti, da je

FOSFATNA ŽLINDRA

najcenejše fosforno gnojilo

Gnojenje brez fosforja nima pravega uspeha, ker je fosforna kislina poleg kalija in dušika najvažnejše hranivo za vse rastline. Naši domači zemlji že od narave primanjkuje fosforja, zato ga moramo zemlji dodajati v obliki fosfornih gnojil. Kot napredni in štedljivi kmetovalci bomo naši po fosforju gladni zemlji dajali najcenejše fosforno gnojilo in sicer

FOSFATNO ŽLINDRO ki jo proizvaja iz domačih sirovin
TOVARNA KEMIČNIH IZDELKOV V HRASTNIKU D. D.
in njena podružnica **CELJE**

Vedno v zalogi pri kmetijskih zadrugah in vseh večjih trgovcih

HMELJARJI

Zavarujte sebe, svoja poslopja in vse premičnine pri jugoslovanski zavarovalni banki

SLAVIJI

ki je po vsej Sloveniji najdalje poslujoč domač zavod
Centrala v Ljubljani telefon 21-76 in 22-76
Podružnice v vseh glavnih mestih države
Zastopstva v vseh večjih krajih Dravske banovine
Vsa potrebna pojasnila daje brezplačno naš glavni zastopnik g. Jože Aubrecht v Žalcu

Celjska posojilnica d. d. v Celju

v lastni hiši Narodni dom



Glavnica in rezerve
nad Din 16,200.000

Kupuje in prodaja devize in valute

Izdaja uverenja za izvoz blaga

Sprejema hranilne vloge na knjižice in tekoči račun ter nudi za nje popolno varnost in ugodno obrestovanje

Podružnici:

Maribor, Šoštanj

Umetna gnojila, krmila, travna in deteljna semena, galico, žveplo, cement, vsa sredstva za pokončavanje škodljivcev na drevju in hmelju, sadjarsko in vrtnarsko orodje, kmetijske stroje, pluge itd., specialne

škropilnice

za drevje in hmelj ter vse druge kmetijske potrebščine oddaja najceneje

KMETIJSKA DRUŽBA

r. z. z o. z.

Skladišče v Celju

Aškerčeva ulica

(nasproti cerkve sv. Maksimiljana)

Naložili boste Vaše prihranke najboljše in najsigurnejše

v

HRANILNICI DRAVSKE BANOVINE

ker jamči za zavod ne samo znatna rezerva, ampak tudi dravska banovina z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo

Podružnica v Celju, Cankarjeva ulica 11
nasproti pošte

Izdaja Hmeljarsko društvo za Dravsko banovino, predsednik Rudolf Lorber, župan v Žalcu. — Za uredništvo odgovarja: Petriček Anton, nadučitelj v p. v Žalcu. — Tiska Zvezna tiskarna v Celju: predstavnik Milan Cetina v Celju.